У пошані до піонерів – лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 2. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 5-го СІЧНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 5, 1971 No. 2. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Понеділок, 4 січня 1971

В АМЕРИЦІ

У ВУГІЛЬНІЙ ШАХТІ В КЕНТАКІ ЗАГИНУЛИ від вибуху 38 шахтарів. Не дивлячись на таку трагічну подію напередодні нового року, Бюро Інспекції Шахт дозволило покищо й далі видобувати там вугілля. У грудні 1970 р. представник Бюра відвідав ту шахту й попередив, що в ній небезпечно працювати. Дирекція шахти пообіцяла зробити відповідний ремонт. Але тому, що Бюро Інспекції Шахт має в своєму розпорядженні замало інспекторів, його представник не зміг побувати на тій шахті удруге, напередодні вибуху.

ГУБЕРНАТОР НЕЛСОН РОКЕФЕЛЛЕР БУВ ЗАПРИСЯЖЕНИЙ, під час неофіційної короткої церемонії, на наступні чотири роки урядування. Церемонія заприсяження відбулася в бюрі губернатора, в Ню Йорку, на 58 вулиці. З ним були також заступник губернатора Мелколм Вілсон, головний прокурор Луї Лефковіц, стейтовий секретар Джон Ломензо і контролер Артур Левітт.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ПОГОДИВСЯ НА ОБ'ЄДНАННЯ чотирьох летунських компаній, які відтепер становитимуть дві: „Амерікен Ейрлайнс" об'єднався з „Транс Карібен Ейрвейс", а Нордвест Ейрлайнс" об'єднався з „Нордіст Ейрлайнс". Таким чином на летовищах відтепер будуть названі лише „Амерікен" та „Нордвест". Об'єднання, затверджене раніше Радою Цивільної Аеронавтики, було необхідне, бо летунська індустрія в 1970 році мала 128 мільйонів долярів недобору через зменшення кількости пасажирів, запровадження нових великих джетових літаків та загальне подорожчання в ЗСА.

ЧІЛІЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ - МАРКСИСТ, Д-Р АЛЛЕНДЕ продовжує політику націоналізації і соціялізації. Перед тим, як націоналізувати Чілійські комерційні банки, уряд закупив 51% усіх „шерів" у компанії, що керувала великим комплексом шахт поблизу Консепсіону. Уряд Чіле покищо не націоналізував 8 закордонних банків, але виявив бажання купити ті банки. Майже 2 мільйони акрів землі уряд передав малоземельним селянам.

НЮ ЙОРК І МАЙЖЕ ВСЕ СХІДНЄ ПОБЕРЕЖЖЯ ЗСА покрилось глибоким снігом, що подекуди сягає до 18 інчів. Над Ню Йорком снігова буря тривала 12 годин, спаралізувавши на деякий час транспортовий рух. Багато людей послухали закликів радіо й не виїздили нікуди. Вулиці міста розчищали понад тисяча машин, а 263 машини розсипали спеціяльну сіль, яка розтоплює сніг. Майже чотири з половиною тисячі людей працювали в дві зміни. Всі головні артерії Ню Йорку були швидко відчищені від снігу.

КУБІНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ФІДЕЛЬ КАСТРО промовляв з нагоди нового року через радіо в Гавані, не скриваючи важкого економічного становища країни. Він сказав, що в 1971 році будуть вжиті різні заходи для збільшення кількости продукції, але не обіцяв покращення життя кубінського народу вже в цьому році. Кастро не пообіцяв зліквідувати раціонування всіх харчів та майже всіх товарів широкого вжитку. Те раціонування, себто карткова система, розпочалося ще в 1962 році. Центральна комуністична газета на Кубі „Гранма" закликала кубинців „до рішучої боротьби для перемоги над сучасними труднощами нашого економічного зростання".

У СВІТІ

ПАПА ПАВЛО УІ ВИСЛОВИВСЯ оптимістично в своєму новорічному зверненні про 1971-ий рік. Надію на покращання відносин у світі у новому році Папа черпає з факту, що наприкінці минулого року в СССР і в Еспанії разом помилувано 8 осіб, засуджених на смерть. Папа Павло УІ особисто і безпосередньо телефонував був до голови еспанської держави Франсиска Франка в справі помилування 6-ох басків. Леонід Брежнєв нахвалявся в своїй новорічній промові, що її виголосив через радіо - телевізію, успіхами в минулому році в усіх ділянках. СССР „поглибив соціялізм" і „наблизився до повного комунізму" та є „на вершинах значення в міжнародному світі".

24-ГОДИННЕ НОВОРІЧНЕ ПЕРЕМИР'Я скінчилося у В'єтнамі, при чому комуністи порушили його 41 раз. 1 американський вояк згинув, 8 було поранених. 1 січня 1971 закінчилось перших 10 років В'єтнамської війни, офіційно datoване від 1 січня 1961. У тому часі згинуло 44.208 американських вояків у боєвих діях, 9.035 померло з різних інших причин, 293.2225 військових було ранених.

МОСКОВСЬКІ „ІЗВЄСТІЯ" ВПЕРШЕ ПОВІДОМИЛИ про Ленінградський процес проти 11-ох оскаржених у змові на схоплення літака, коли проголосили заміну кари смерти двох засуджених на смерть на 15 років в'язниці та обниження до 10 років в'язниці одної кари з 13-ти й одної з 12-ти років і зменшення одної кари на 15 років — до 12-ох.

У ВСІХ ЦЕРКВАХ ПОЛЬЩІ ВІДЧИТАНО 1 січня 1971 Пастирський лист кардинала Стефана Вишинського, в якому він таврував насильні методи, якими здавлено заворушення в прибалтійських містах, та вичислив цілу низку „прав", що їх повинні мати польські громадяни.

КОРОЛЕВА ЕЛИСАВЕТА II НАДАЛА з нагоди Нового Року кількасот почесних призначень, і титулів, але тільки три особи отримали досмертне членство в палаті лордів. Титул „Дама-командир Ордену Британської імперії" отримала 80-ліття світової слави авторка кримінальних романів, Агата Крісті, яка саме видала свій 80-ий з черги кримінальний роман „Пасажир до Франкфурту".

У ФРАНЦІЇ ВПАЛИ такі сніги, що на сам Новий Рік 20.000 автомобілістів застрягли в дорозі й залишили свої авта, рятуючись серед снігової, яка, зрештою, навістила цілу західню Европу.

У ШОТЛЯНДІЇ СТАЛАСЯ велика катастрофа: після закінчення футбольного метчу в Глесгові, який традиційно відбувається під Новий Рік між двома тамошніми футбольними дружинами, 80.000 глядачів метнулися до виходів і спинилися через таку глоту, що одні падали на других, а люди позаду ступали по них. Під тиском юрби зламався бічний бар'єр і тисячі провалились на узбічча виходу. 66 було вбитих, сотні ранених. Вбитими були здебільша молоді мужчини.

ЄГИПЕТСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ АНВАР САДАТ ЗАЯВИВ, що Єгипет готовий до війни, якщо мирові переговори, які розпочнуться в січні, не будуть успішними і 5 лютого ц. р. скінчиться воєнне перемир'я. Він потвердив, що Єгипет не продовжить перемир'я, коли не буде видно, що настане шайкий мир.

91-ий Конгрес закінчив свою сесію; справу суперсонічного транспорту полагоджено компромісово

Вашингтон. — В суботу 2 січня ц. р. 91-ий Конгрес закінчив свою майже понад дворічну безперервну сесію. З 1950 року вона була одною з найдовших: Конгресові дебати зайняли понад 1.400 годин часу. Цього ж самого дня Сенат прийняв компромісове вирішення в справі контроверсійного і довго дебатованого законопроєкту про розбудову суперсонічного транспорту. Після двох годин дискусії і промов Сенат схвалив поіменним голосуванням резолюцію, прийняту Палатою Репрезентантів ще в четвер цього тижня, про асигнування вимаганих урядом фондів для департаменту транспорту, включно з проєктом будови суперсонічних літаків протягом найближчих трьох місяців. Після 30 березня нові 92-ий Конгрес мав би вирішити справу дальшого фінансування суперсонічного транспорту. Цим вирішенням цю контроверсійну справу передано знову на розгляд нового Конгресу. Водночас із цим Палата Репрезентантів, полагодивши належне до неї справи, провела коротку урочистість для вшанування свого довголітнього спікера, демократичного конгресмена Джана В. МекКормека, який, досягнувши віку 79 років, відходить від публічного життя на спочинок. Після кількох промов Палата Репрезентантів попрощала свого спікера довготривалою овацією. Перед розв'язанням Конгресу його провідники одержали з Білого Дому повідомлення, що През. Р. Ніксон виголосить своє щорічне Звернення про Стан Унії в п'ятницю 22 січня.

Джан В. МекКормек

През. Ніксон запропонував 14 совєтським науковцям взяти участь в судовому процесі Анджели Дейвіс

Вашингтон. — У відповідь на каблеграму групи совєтських науковців, включно із Петром Л. Капіцою та Міхаїлом Д. Міліонщиковим, що до през. Ніксона з апелем „зберегти життя Анджели Дейвіс і дати їй змогу продовжувати її наукову працю". През. Ніксон запропонував 14 совєтським науковцям, які підписали цей „апель", взяти участь в характері обсерваторів у суд. процесі цієї американської комуністки і терористки, щоб переконатися у справедливості започаткованої проти неї судової процедури. Цю пропозицію передано совєтським науковцям за посередництвом листа Мартина Дж. Гілленбранда, асистента державного секретаря для европейських справ. Лист совєтських науковців з апелем до през. Ніксона був висланий 25 грудня ц. р., відповідь на нього вислано вже 27 грудня. Анджела Дейвіс, вчителька філософії в Каліфорнійському Університеті в Лос Анджелес, є членкою Комуністичної Партії Америки і водночас активним діячем однієї з негритянських мілітантних груп. Після арештування цієї комуністки в Ню Йорку її перевезли до Каліфорнії, де її мають судити за участь в душогубстві, викраденні і змові для зорганізування втечі в'язнів, що закінчилася стріляниною на судовій залі в Сан Рафаель у Каліфорнії в дні 7 серпня м. р., у висліді чого згинув суддя і три інші особи. Каліфорнійська поліція і прокуратура обвинувачують Анджелу Дейвіс в тому, що вона прошмуглювала зброю в будинок суду і цим взяла участь у здійсненому там злочині.

Працюючі у ЗСА матимуть цього року п'ять святкових понеділків

Вашингтон. — Згідно із схваленою Конгресом ЗСА ще два роки тому постановою, відзначування державних свят у ЗСА зреформовано так, що більшість із них припадатиме в понеділки, гарантуючи цим працюючим у ЗСА людям п'ять триденних кінців тижня. Відповідно до цієї постанови 45 із усіх 50 стейтів ЗСА прийняли вже закони про встановлення запропонованих Конгресом ЗСА нових днів для відзначування державних свят. Згідно з обов'язуючим тепер федеральним законодавством і законами 45 стейтів, почавши з 1971 року буде дев'ять т. зв. легальних тобто законних публічних свят. Новий рік припадатиме, як і досі, на день першого січня. День народження Вашингтона буде святкований у третій понеділок лютого. Меморіял Дей — День Поляглих — в останній понеділок травня. День незалежности, як і досі, 4 липня. День праці, як і до того часу, в перший понеділок вересня. День Колюмба будуть відзначати у другий понеділок жовтня. День Ветерана в четвертий понеділок жовтня. День Подяки, як і досі, в четвертий четвер листопада і Різдво, як завжди, 25 грудня. Не схвалили відповідних законів щодо цих свят тільки стейти: Луїзіяна, Південна Дакота, Оклагома. Західня Вірджінія і Висканcин.

Український традиційний Святвечір буде показано через телевізію в Ню Йорку

Ню Йорк. — О 10-ій годині вечора в середу 6-го січня 1971 р., в Навечер'я Різдва Христового за старим стилем через телевізійний канал ч. 5 буде передано інтерв'ю та сцени з традиційного Українського Святвечора. Ця телевізійна передача відбудеться старанням і заходами п-і Христі Оленської, при допомозі п-і Марії Савчак, голови 64-го Відділу СУА, яка бере участь у підготові програми з рамени того Відділу Союзу Українок Америки. Програму традиційного українського Святвечора будуть проводити безпосередньо з дому адв. Юрія Волинця і його дружини Люби, крім яких у програмі візьмуть участь старші батьки та діти — три покоління. П-во Волинці живуть на Крістофер вул., в долішній частині Ню Йорку. Під час вечері мають співати колядки. Телевізійний канал ч. 5 відомий також як „Метромідія Стейшен".

Апостольська Столиця підпише пакт проти поширення атомової зброї

Рим. — Папа Павло УІ заявив, що хоча Апостольська Столиця, як суверенна держава не має ніякої зброї і ніякого війська, за вийнятком Швайцарської гвардії, проте вона підпише міжнародний договір проти поширення атомової зброї з 1968 року. Той договір увійшов у життя 5 березня 1970 року. Папа виявив, що його, прогoлосивши три роки тому день 1-го січня Днем Миру, спонукався був до ряду держав з пропозицією, щоби вони приєдналися до тої його ініціятиви. Папа висловив жаль, що це не сталося. Він заявив, що підписання ним міжнародного договору проти поширення атомової зброї повинно збільшити значення того договору, як моральне зобов'язання до загального роззброєння. Мир є відповідальністю політичних лідерів та правом людей. Папа згадав при тому, що він сам наочно переконався про жорстокість і безглуздість війни, коли товаришив був покійному Папі Пієві XII в його поїздці на передмістя Риму, коли саме був налет проти Риму. Папа був тоді свідком спустошення, що його наробили бомби та розпуки людей, які потратили своїх рідних і весь життьовий добробок. Папа висловив надію, що 1971-ий рік принесе людству поступ на шляху до тривкого миру у світі.

Американське летунство бомбардує шляхи постачання комуністів

Сайгон. — Військове командування повідомило, що важкі бомбардувальники Б-52, з яких кожний спроможний везти 30 тонн бомб, атакували комуністичні транспорти, які йшли з Північного В'єтнаму почерез Ляос і Камбоджу до Південного В'єтнаму. Бомбардування відбувалося дальше вздовж так званого шляху Го Чі Міня, що веде через Ляос і джунглі з Північного до Південного В'єтнаму. Один американський бомбовик типу „Фантом-4" був збитий, але двочленна залога врятувалася. Американське командування не могло ствердити докладно висліду того бомбардування, але обсерватори зараховували кілька тисяч великих вибухів на землі та кількасот пожеж, по чому можна судити, що поцілено і знищено значні склади комуністичної зброї і виряду. Продовжувалися теж бої у Камбоджі, при чому державне військо Камбоджі продовжувало свої змагання за прочищення шляху ч. 4 від столиці Пномпеню до порту. Бої відбувалися в різних частинах Камбоджі, від 20-60 миль від столиці Пномпеню. Південно - В'єтнамське командування відкликало 1.-500 своїх вояків з Камбоджі, залишивши там ще 8.500 свого війська, яке помагає Камбоджі у війні проти комуністів. Свого часу було в Камбоджі аж 47.000 американського і південно - в'єтнамського війська. Ще в Південному В'єтнамі було мало наземних воєнних дій.

Празький уряд реєструє чеських і словацьких емігрантів

Прага. — Комуністичні власті ЧССР наказали всім своїм амбасадам і консулятам у чужинецьких країнах перевести „перепис" всіх, що формально є ще чеськими громадянами. У квестіонарах треба виповнити рубрики про місце і дату народження та навести число своєї метрики. Хто не має метрики, повинен звернутися до своїх кревних у ЧССР, щоб за таку метрику подбали і свому кревному за кордон її переслали. Чеські організації в ЗСА, Канаді і західньо-европейських державах, доражують чеським емігрантам знехтувати всі ці заходи чеського комуністичного уряду, бо хоч перепис населення в краю і за кордоном це ніби нормальна справа, в даному випадку йдеться про здобуття докладних списків емігрантів, які втекли з ЧССР після совєтської інвазії до ЧССР 21-го серпня 1968 р., як теж списків і адрес їхніх родин у ЧССР. Чеські комуністичні власті добиваються за поворот емігрантів, особливо фахових сил, зокрема техніків. Припускають, що коло 70.-000 осіб втекли з Чехо-Словаччини. Багато отих втікачів дістали тепер листи від консулятів ЧСС, щоб вони виплатили певну суму, як „завдаток" на „правну оборону", що її будуть потребувати для оправдання свого „нелегального" перебування за кордоном, а якщо такої суми не заплатять, то стягатимуть її від їх кревних в ЧССР. Теперішній „перепис" є з дальшим ходом у переслідуванні політичних втікачів.

Проф. Богдан Попель, один з провідників Патріярхального руху, помер у Чикаго

Чикаго. — В п'ятницю 1-січня 1971 року, на сам Новий Рік, помер тут несподівано на удар серця проф. Богдан Попель, видатний педагог та громадський і церковний діяч, колишній член УГА і активний учасник цієї визвольної війни. Народився 6-го грудня 1903 р. в Липю, повіт Турка. Був учителем гімназії в Дрогобичі, а після переїзду на еміграцію засинував у 1945 році українську гімназію при Братстві св. Андрея в Інсбруці і був її директором до кінця її існування. Під час конфлікту, що настав у Чикаго у зв'язку з переходом на новий календарний стиль в парафії св. Миколая, очолив Комітет оборони традицій в Українській Католицькій Церкві та був одним із керівників руху за ієрархічне завершення У К Церкви Патріярхатом. Їздив в цій справі кількакратно, як делегат, чи член делегацій, до Риму. Був одним із засновників нової парафії св. Володимира і Ольги. Першорядний знавець історії Церкви, один з кращих українських істориків, — педагог, що з великим сентиментом ставився до української молоді, людина високої особистої культури та простолінійності і чесности, втішався великими симпатіями і повагою. Панахиди відбулися в неділю і понеділок, 3 і 4 січня, у похоронному закладі Музики при 21-57 Вест Чикаго авеню, похорон був визначений на вівторок 5 січня з церкви св. Володимира і Ольги.

УКРАЇНСЬКА РІЗДВ'ЯНА РАДІОПЕРЕДАЧА З ТРЕНТОНУ

В четвер, 7-го січня, в день Різдва Христового, радіостанція ВАТТ на хвилях 1,300 в Трентоні, Н. Дж., передасть в годинах від 12-ої до 12.30 в полудне спеціяльну українську різдв'яну програму. В цій програмі, якою проводитиме пані Ніна Самокиш, керівниця українських радіопередач з цієї станції, будуть передані українські колядки та святочні побажання.

„НЮ ЙОРК ТАЙМС" ІНФОРМУЄ ПРО ЗАХОДИ В СПРАВІ ПАТРІЯРХАТУ УКЦЕРКВИ

"The New York Times" у своєму виданні із суботи, 2-го січня 1971 р. надрукував довшу інформаційну вістку Джорджа Дугана про заходи українців для патріярхального завершення Української Католицької Церкви. У повідомленні п.з.: „Католики українського обряду протестують проти ролі Ватикану" та з підзаголовком: „Вони бажають власного патріярха та більшого голосу в адміністрації" сказано: „Католики українського обряду започаткували кампанію протесту проти трактування їх Ватиканом як „другої кляси" католиків. Уважається, що с шість мільйонів католиків українського обряду в світі, з того 300,000 у З'єднаних Стейтах. Чого вони собі в основі бажають, це їх власний патріярхат, звільнення з-під контролі Курії в Римі і цей сам їм автономний статус, що його признано іншим східним Церквам у спільноті з Римом. Це включає обряди коптів, маронітів, халдейців і мельхітів усі з яких мають своїх власних патріярхів і виносять свої власні адміністративні рішення.

Українським обрядом, найбільшим з усіх східних Церков, рядить Конгрегація для Східних Церков, більшість урядовців якої не є українцями.

Українські речники твердять, що Ватиканський Екуменічний Собор Другий заохотив до встановлення патріярхатів. Вони підкреслюють, що їх власний єпископський Синод минулого року схвалив патріярхальну форму церковного правління, але кардинал Максиміліян де Фюрстенберг, префект Конгрегації для Східних Церков, проголосив цей Синод неважним.

Вважається, що отягування Конгрегації надати Українській Церкві патріярхальний устрій базується на побоюваннях, що такий крок посилить переслідування Церкви в опанованих совєтами районах та перешкоджуватиме в екуменічному контакті з патріярхатами Російської і Грецької Православних Церков.

У серці українського протесту щодо їх статусу є кардинал Иосиф Сліпий, який одинокий з українських єпископів, ув'язнених росіянами при кінці другої світової війни, залишився при житті. Цього 78-літнього Владику звільнено в лютому 1963-го року після 18 років ув'язнення в каторжному таборі в Сибіру під закидом зради. Українці хочуть, щоб він був наименований їхнім патріярхом.

Минулого місяця група священиків пікетувала приміщення Апостольської Делегатури у Вашингтоні. Вони внесли петицію, прохаючи Папу закінчити власть Східної Конгрегації над їхньою Церквою. Протестаційні зібрання відбулися в Ню Джерзі, Пенсильвенії, Огайо, Іллиной, Массачусеттс та Ню Йорку" — закінчується інформація в „Ню Йорк Таймс-і".

ЗАКЛАДЕНО ФУНДАМЕНТИ ПІД ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКА В БУЕНОС АЙРЕСІ

Буенос Айрес (М.Д.). — На призначеному місці в парку „Трес де Феберо" заложено фундаменти під пам'ятник Тарасові Шевченкові в Буенос Айресі, який буде здвигнений в найскорше можливому часі. На розписаний конкурс для виконання бетонових фундаментів під згаданий пам'ятник, першенство одержала Будівельна Спілка Василя Косюка, яка вже в цілости виконала всі зализобетонні споруди для пам'ятника згідно із вказівками скульптора Леоніда Молодожанина, що в в тих справах приїжджав недавно до Буенос Айресу та мав зустріч не тільки з українською громадою, але також з представниками столичної управи, як рівнож зі столичним секретарем культури та головою Комісії, що під його контролею буде проводитися будова. Згідно з останніми устійненнями збільшено розміри плоскорізьби, яка буде находитися коло постаті Поета: її розміри будуть виносити 4.65 метра довжини, 2,85 метра висоти і 1 метер проміру. Сама фігура Поета, що буде виллята з бронзи, матиме 3,45 метра висоти.

Передбачується, що па

(Закінчення на стор. 4-ій)

В Дітройті при Спортовім Клюбі „Черник" постав Відділ УНСоюзу

Джерзі Сіті. — Організаційний Відділ Головної Канцелярії УНСоюзу повідомляє, що при відомім цілій нашій громаді Українському Спортовому Клюбі „Черник" в Дітройті постав в грудні 1970 р. новий Відділ Українського Народного Союзу тієї самої назви, „Черник", який одержав порядкове число 110. Відділ постав заходами обласного організатора і головного радного УНСоюзу Євгена Репети, й управи Клюбу, яку очолює п. Ярослав Сливка. Клюб „Черник", як відомо, є дуже активною спортовою установою, яка плекає крім копаного м'яча, також легкоатлетику, відбиванку, лещатарство, теніс, круглі, шахи й інше. Клюб має домівку у власному домі при вулиці Дейвісон. Головою новооснованого спортового Відділу УНСоюзу обрано Романа Мазяка, а секретарем і фактичним керівником п. Михайла Шуміла. Разом з тим чотирма спортовими Відділами УНСоюзу, які постали раніше і дуже добре розвиваються, а саме: „Чорноморська Січ" в Ню Арку, Український Спортовий Клюб УСК в Ню Йорку, „Леви" в Чикаго та „Львів" у Клівленді, є це п'ятий спортовий Відділ УНСоюзу на терені ЗСА. Постання цього Відділу є ще по лінії ювілейного клича УНСоюзу, який проголошено в 75-річчя УНСоюзу: „Лицем до молоді!".

Євген Репета

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Москва над Нілом

Під кінець грудня 1970 р. сенатор Генрі М. Джексон, демократ із стейту Вашингтон, довголітній член Військової комісії у Сенаті, склав звідомлення про свою подорож до західніх столиць Европи і до Ізраїлю. Це насправді меморіял, що б'є на сполох з приводу зросту совєтської збройної потуги та раптової пенетрації Совєтського Союзу в Північній Африці та в країнах над Нілом.

За цим звідомленням Москва має тепер в Єгипті кругло 15.000 військовиків, із своїми старшинами й підстаршинами у штабах від сотні до дивізії включно. Совєтські летуни в єгипетських уніформах обслуговують джети „МІГ-21", совєтські військові техніки становлять залогу протилетунських ракет „САМ-2" і „САМ-3"; щочотири дні наспівають до Єгипту транспорти совєтської зброї, включно з важкими й висадними танками, далекобійними гарматами, всяким модерним вирядом, потрібним для переїзду через Суезький канал і висаду на Синайському півострові, щоб маршувати вже суходолом проти Ізраїлю. „Совєтський Союз став найвпливовішою чужинецькою державою в Єгипті, Сирії, Іраку, Ємені, Південному Ємені, Лібії, Судані і, мабуть, в Альжирі". З північноафриканських баз совєтські літаки стежать за кожним порухом кораблів Шостої американської фльоти.

Меморіял сен. Джексона вказує на помилку, що її зробила Америка, яка заініціювала воєнне перемир'я на Близькому Сході, що його Москва негайно використала для масового насичення Єгипту й Сирії своєю зброєю і військовиками. З цього меморіялу виходить ясно, що коли ЗСА ведуть „політику стримування" в Европі і сприяють східньоевропейській політиці німецького канцлера Віллі Брандта, то Москва використовує „відпруження" в Европі — для посиленої експансії в сторону Перської затоки й Індійського океану.

Різні американські коментатори підхопили цей звіт сен. Джексона. Сен. Джексон, один із консервативно настроєних демократів, користується повагою у президента Ніксона. Але можна сумніватися, чи пересторога Джексона змінить делікатну примирливу політику ЗСА супроти СССР, політику, яка в практиці тільки заохочує Москву до протиамериканської глобальної стратегії.

Декомпозиція комбльоку

Прославлювана пропагандистами із московських „Известий" і „Правди" „солідарність" і „єдність" міжнародного комунізму вже давно стала мітом. В комуністичному „моноліті", що ним так вихвалялися комуністичні вожді, після розламу між Москвою й Пейпінгом постають щораз нові тріщини.

Особливо ж катастрофальна під цим оглядом для кремлівських верховодів ситуація у такій близькій і важливій для Совєтського Союзу частині світу, як Азія. На консультативній нараді комуністичних партій, що відбувалася 1968 року у Будапешті, бракувало не тільки представників червоного Китаю, але були також відсутні делегації комуністичних партій Кореї і Японії. Не поправилася ситуація в цьому відношенні і під час міжнародної наради комуністичних партій, що була скликана з допомогою шантажу і погроз у Москві 1969 року, після інвазії на Чехо - Словаччину і ліквідації встановленого там вільнішими виборами проводу „братньої" комуністичної партії ЧССР. Неминучий в тому часі розлам між Москвою й іншими комуністичними партіями, особливо ж Західньої Европи, був залатаний тимчасово всіма можливими дипломатичними й недипломатичними заходами Москви. Протеж, якщо кремлівським самодержцям і повелося втримати при владі у проводах таких партій, як французька й італійська, льояльних до себе діячів, то опозиційні групи і напрямки в цих і в багатьох інших партіях не були зліквідовані, а, навпаки, зросли в силу кількісно і впливами.

Зокрема посилився розкол між керівниками КПСС і проводом Комуністичної партії Японії під час 11-го з'їзду тієї компартії, що відбувся в липні минулого року в Токіо. Провідники і членство КП Японії заявилися на тому з'їзді рішуче проти встрявання Москви у справи інших комуністичних партій. Інвазія на ЧССР була визначена японськими комуністами виразно, як агресія.

Нового удару комуністичній „єдності" завдали грудневі заворушення в Польщі. Французька, китайська й інші комуністичні партії виступили із засудженням проводу польської компартії і його „відриву від народних мас", визнаючи водночас учасників цих заворушень, затаврованих Гомулкою і його режимом, як хуліганів і грабіжників, за чесних і гідних підтримки робітників.

Виглядів на відновлення престижевої „солідарности" в комуністичному бльоці такі факти й події не подають.

Мих. Килимник

16 БАСКІВ І... 50.000 УКРАЇНЦІВ

Куритиба. — Визначний бразилійський часопис „О Естадо де Сан Павло", що його голос чути далеко поза межами Бразилії, останніми днями вмістив на своїх сторінках кілька цікавих статтей на тему комуністичного імперіялізму, колоніялізму, винищування - ґеноциду підкорених націй, практикованого Москвою і червоним Китаєм.

У тих статтях робиться порівнання з міжнародною та внутрішньою політикою і некомуністичних країн, тобто демократичних і таких, як Еспанія та Португалія, де існують чітко окреслені, задавнені диктатури. Характеристично, що в згаданих матеріялах названий часопис не раз послуговується прикладами з України, раніше поневоленої царською, а тепер червоною Москвою.

Для українського читача особливо цікавою має бути передова стаття „Тоталітаризм властиво однаковий", надрукована в „О. Естадо де Сан Павло" з 11-го грудня поточного року. Вона починається словами: „Демократія не визнає будь-яких нелеґальних методів у діяльності поліції та в судових процесах, супроти загальновживаної юридичної фарси, практикованої диктаторами в тоталітарних режимах, без різниці правих чи лівих". Ствердивши таке, передова пише: „Звучить... цілком ґротесково, коли один ідеологічний світ, керований комуністами, які „узаконили" свій тоталітаризм, поборює інший тоталітаризм... керований фашистськими елементами".

„Такі думки насуваються, — пишеться в цій передовій статті, — у зв'язку з видрукованими в „Правді" протестами проти безсовісного процесу в Бурґосі над 16-ма націоналістами-басками. Мітинґи солідарности з еспанськими робітниками відбуваються в усіх містах Совєтського Союзу, на яких схвалюються гострі протести... супроти того всього, що має тепер місце в Еспанії".

„О Естадо де Сан Павло", докладно розглянувши і оцінивши процес проти націоналістів - басків у Бурґосі, повертаючись до совєтських „протестів" з цього приводу, з особливим наголосом зазначає і підкреслює: „Правда" мала б право протестувати проти ґроческової фарси в Будґосі, коли б одночасно протестувала проти запроторення 50.000 українських патріотів до концентраційних таборів, і коли б визнала, як і баски ЕТА (скорочена назва підпільної революційної організації басків, — М. К.), що вони (тобто українці, — М. К.), подають приклад російському народові, як треба боротися з поневоленням. Чому... 50.000 українських патріотів караються в концентраційних таборах СССР?.. Поміж іншими причинами, з певністю можна сказати, що вони здивлені в „демократію" і „соціяльний проґрес" (ці слова передова наводить у лапках, бо в протестах московської „Правди" про суд у Бурґосі над 16-ма басками - націоналістами кілька разів писалося, що вони „впали жертвою в боротьбі за демократію і соціяльний прогрес", ставлячи приклад російському народові, як належить змагатися та вести боротьбу зі своїми поневолювачами".

„О Естадо де Сан Павло" виразно і кілька разів відзначає той факт, що нарід, який постійно перебуває під зверхністю тоталітарних керівників, які провадять загарбницьку імперіялістичну і колонізаційну політику, сам не є і ніколи не може бути вільним, сам мусить вести боротьбу з узурпаторами влади. Серед різних прикладів згадана передова стаття докладніше зупиняється над долею всесвітньознаного російського письменника Солженіцина, який „сміливо й невгнуто бореться з тоталітарним режимом". У передовій статті „Тоталітаризм, властиво, однаковий" з цього приводу читаємо:

"... Брутально й жорстоко, диявольськими методами розправляються в СССР з Солженіциним, садистично шантажують цього славного письменника".

В інших уступах статті говориться: „Солженіцин не є українцем, він росіянин і російський патріот", не зважаючи на це, його всіляко переслідують, що робиться з розпорядження совєтського уряду. І за подібних умов у Совєтському Союзі „Правда" протестує проти „юридичної фарси в Еспанії"...

„Правда", обвинувачуючи за процес у Бурґосі режим в Еспані, нібито мала якусь „моральну підставу". В її редакції тоді ще не знали, що Франко скасує кару смерти для обвинувачених басків - націоналістів, не зважаючи на те, що вони вбили високого поліційного старшину і в судовій залі вчинили бунт.

Під тиском світової опінії Москва мусіла також скасувати вирок смерти на двох жидах, які лише плянували схопити літак, щоб дістатися до Ізраїлю, до якого совєтська влада забороняє їм виїхати. До того ж є всі дані на те, що всю цю справу з схопленням літака спровокували аґенти КГБ.

Ось така різниця між „фашистським" режимом Франка і „найбільш демократичним" режимом СССР.

***

Українського читача, безумовно, цікавитиме, звідки „О Естадо де Сан Павло" взяло число 50.000 запроторених до концентраційних таборів СССР борців за волю України. На жаль, редакція часопису відносно цього числа не подала вияснення.

10-РІЧЧЯ ТОВАРИСТВА „УКРАЇНА"

Газета „Літературна Україна" з 18 грудня опублікувала на першій сторінці повідомлення із фотознімкою під поетичним наголовком „Через роки і відстані" — про засідання президії Товариства „Україна" в залі Музею ім. Т. Шевченка в Києві. На засіданні було відзначено 10-ліття з часу створення „Товариства для культурних зв'язків з українцями за рубежом" — перша назва, „Товариства культурного зв'язку з українцями за кордоном" — друга назва, „Товариства ‚Україна'" — третя назва, з лютого 1970 р.

За всіми тими назвами криється каґебівська пропаґандивно-розвідувальна установа, на чолі якої стоїть „президент, письменник, герой соціялістичної праці Ю. Смолич", автор кількох антипетлюрівських книжок.

У засіданні взяло участь обмежене коло співробітників КГБ, яких видко на фотознімці: К. Дорошенко, В. Коротич, Ю. Смолич, Ф. Маківчук, М. Тарновський, В. Большак і голова Правління „Товариства ‚Україна'" В. Цуркан. Громадянства Києва на те „ювілейне засідання" не запрошували. У доповідях згадували про ініціяторів - засновників: Ю. Смолича, М. Тарновського, М. Рудницький та ін. Виступали там ще розвідник В. Чорний і „митрополит Київський і Галицький" Філарет, який сказав: „У Канаді ми маємо 24 парафії. Руська церква надсилає в ці парафії священиків з СССР... В Сполучених Штатах ми маємо 40 парафій".

Назване Товариство „інформує через газету „Вісті з України" та її англомовний додаток „News from Ukraine" про життя українського народу, совєтських народів інших республік СССР", сприяє організованим туристичним відвідинам з-за кордону: у 1970 р. в Україні побували 42 туристичні групи, складені з українців, кількістю в понад 1 200 осіб, якими „опікувалось" назване Товариство. Воно ж розсилає пропаґандивно - наклепницькі брошури, книжки для дітей українською мовою з російсько-комуністичним змістом, плякати, фотовиставки на тему „щасливе життя в совєтській Україні" та ін., включно з платівками із записом виступів Леніна та українськими піснями впереміш з большевицькими і колгоспними, збирає закордонні адреси тощо.

В органі того Товариства, у „Вістях з України" з 17 грудня 1970 р., в статті „Наклепник з-за океану" вихваляється „групу українських канадійських туристів", які влітку 1970 р. „гостювали в республіці", а потім „щиро дякували ‚Інтуристові' за чудову організацію подорожі по республіці й одночасно засуджували дії окремих туристів, таких як Козак".

„Провина" того туриста, канадійського громадянина, українця Михайла Козака з Ніяґара Фолс, Онтаріо, полягала в тому, що він узяв із собою кілька записів українських промов під час різних святкувань у Канаді та фотознімки з маршів колон пластунів і сумівців, щоб познайомити українців в Україні з життям і діяльністю української спільноти, особливо ж молоді, за океаном. Касети з записом промов і світлини в М. Козака відібрало КГБ у Львові, а за те, що він, за висловом „Вістей з України", — „патякав про самостійну Україну", йому погрожували і в кінці заявили, що вдруге до СССР не впустять. Орган КГБ — „Товариства ‚Україна'", газета „Вісті з України" з 17-го грудня 1970 р. застрашує майбутніх українських туристів з-за океану і повчає, щоб вони лише „самі знайомились" із життям в УССР, але не знайомили українського народу з життям українців у країнах поза совєтським бльоком.

За царизму в Україні існували відділи російської „чорної сотні", складені з людоненависницьких шовіністів, оборонців „дому Романових" та російської імперії. Тепер Москва змінила назву, навіть відкинула в першій назві російське „за рубежом", давши групі розвідчиків і аґітаторів поетичну назву „Товариство ‚Україна'". Але дії реакційної „чорної сотні" були відвертішими і тому по-своєму чеснішими. Дії ж „ювілейного Товариства" і його „президента" Ю. Смолича та голови-каґебіста Цуркана — перевищили всі форми малоросійського прислужництва Москві, відомі будь-коли в минулій історії України. Ювілейне Товариство намагається копати могилу одночасно і для українського народу на Батьківщині, і для його вільної частини за кордоном.

Леонід Полтава

ВИЙШОВ БЮЛЕТЕНЬ ДРУЖИННИКІВ-КУЛЬТУРНИКІВ „ШЕСТИДЕСЯТНИК" Ч. 2

У листопаді 1970 р. появилося 2-ге число Бюлетеню Дружинників-Культурників „Шестидесятник", у якому поміщено багато інформативного матеріялу не тільки про саму Дружину, але також багато інших цікавих вісток із сумівського життя.

У бюлетені знаходимо позитивні відгуки на Правильник Дружинників-Культурників п. з. „Прочитавши Правильник Д. К.", статтю „Інавґураційна промоція", інформацію про „Перші сходини", листування редакції і ін.

„ЗАПОРІЗЬКА СІЧ" НА ОСТРОВІ ХОРТИЦЯ

За повідомленням київської преси, з 1971 р. на славетному козацькому острові Хортиця на Дніпрі розпочнуться великі будівельні роботи для часткового відтворення, у формі заповідника - парку, „Запорізької Січі". До заповідника включено: острів Хортицю, острів малу Хортицю і три скелі — „Три стовпи", „Середню" та „Близнюки". Там буде збудовано музей - панораму, парк, скульптурну групу „Козаки в дозорі", буде увічнено кілька історичних місць на Хортиці, а саме „Стежку Тараса", „Музичну балку", „Чорну скелю", „Зміїну печеру".

Д-р Денис Квітковський

Т. ВИРСТА І ЙОГО РОЗУМІННЯ МАЛЯРСТВА

Підготовляючи свої малярські виставки в Дітройті і в Чикаго, Т. Вирста і його дружина, солістка Уляна Чайківська - Вирста, перебували в нашій хаті, і це дало мені змогу й нагоду не тільки приглядатися до нього „при роботі", під час малювання його картин, але й мати з ним довгі розмови на тему так його малярства, як і малярства та мистецтва взагалі.

Розмови наші були надзвичайно цікаві не тільки тому, що він відкривав для мене нові горизонти нашого культурного процесу, творення нових мистецьких вартостей, не тільки тому, що Вирста має дуже глибоке знання свого предмету, але й тому, що він особисто, як людина, — надзвичайно ввічливий, сердечний, прямолінійний і відкритий.

Вирста — це відкрита книжка, в якій і через яку можливо побачити чудові духові перли в глибині незбагнутого, але такого близького й дорогого нам людського творчого генія, парафразуючи Івана Франка. Не багато з нас знали (чи взагалі ще й знають), що, хоч від довгих років виключною професією, чи ліпше покликанням нашого маляра - новатора є малярство — він з ним тільки і з нього живе, — в його не так довгому житті (йому всього 47 років) він, крім успішного закінчення малярських академій, має ще й диплом інженера-архітекта та професорську кар'єру професора мистецтва. Величезну життьову школу він здобув також у тітовському концентраційному таборі...

Отож, маючи „під рукою" таку непересічну людину, особливо „биту" в ділянці, в якій моє знання надзвичайно обмежене, я скористав з цієї нагоди і попрохав його накреслити мені його погляд, його концепцію, його філософію модерного малярства і мистецтва взагалі, а його зокрема. Ось коротка, і майже дослівна, відповідь нашого передового маляра, з якою і ділюся з читачами:

Модерне мистецтво (малярство, скульптура, театр, музика, танець і ін.) ще не притягає до себе широких мас. Мало людей сприймають, засвоюють собі його у відношенні до більшості, яка продовжує уважати модерне мистецтво за якусь потвору; і навіть ті, які приймать і оплескують його, дуже часто дальші від нього, як це вони хотіли б чи мали б відвагу признатися... Але, не зважаючи на це, на наших очах постає, твориться дуже автентичний соціяльний феномен. У дійсності постають, творяться великі колекції ціною великих видатків; світові метрополії, музеї та уряди цілого світу стягають до себе ці колекції або влаштовують виставки для їх виконавців, даючи змогу модерному мистецтву маніфестувати, проявляти себе на публічних місцях; цьому модерному мистецтву відкривають свої двері навіть церкви і дають йому повну змогу виявляти свою творчу силу і в їхньому лоні.

Наша публіка задуже призвичаїлася до мистецтва, яке виявляє себе в натуралістичній формі чи образі (забуваючи часто, що цей натуралізм не є нічим іншим, як тільки стилем). А проте, вона, публіка, з подивугідним захопленням реаґувала часто і реаґує на картини чи полотна Вирсти, хоч були і є вони виключно нефіґуративними чи безпредметними.

Американська публіка, і то так студенти та професори факультетів мистецтва, як і звичайні відвідувачі, звикши до нового мистецтва і до його перманентного, безперервного розвитку, сприйняла, засвоїла відразу малярські картини Вирсти, хоч були вони дуже прогресивні так технічно, як і композиційно, відчувши й зрозумівши відразу інтенсивний ліризм їх металізованої композиції. Доказом цього були виставки в Монтреальському університеті і в Державному університеті Вейн у Дітройті.

Запитаний конкретно про його власне малярство, маляр Вирста відповів:

— Що він не намагається звести до одного знаменника, погодити між собою певні внески відомих малярських шкіл минулого, як імпресіонізм, кубізм та інші;

— Що візія сюжету інтерпретується еквівалентами, і що в цьому процесі справа в глибоких відчуваннях-пережиттях, не залишаючи за собою тільки візуальної сенсації-почуття.

Іншими словами, глядача втягається в світ, який він може досліджувати тільки тоді, коли згодиться залишити за собою тверді береги і кинутися в змінливий відблиск хвилі безмежного і суперечного. Його теми можливо інтерпретувати як переставлення чи транспозицію, яка задержує від сюжету тільки враження кольору. Це та реальність, в якій зовнішній світ і світ внутрішній майже цілковито зливаються в одну цілість;

— Що той або інший елемент його композиції може, щоправда, нагадувати об'єкти, предмети, але в їх творенні, в їх ґенезі не має найменшої фіґуративної інтенції. Твір може також викликати чи породжувати в глядача певні ідеї, але він не ілюструє безпосередньо ніякої ідеї. Але одночасно треба підкреслити, що ні одно з його інтерпретацій не включає в собі увесь свій зміст; основна мета його творів це зворушити глядача не тим, що вони репрезентують, але тим, що, яке почуття його твори викликають у нього;

— Що немає найменшого сумніву в тому, що нефіґуративність чи безпредметність повністю відповідає його темпераментові;

— Що він має на увазі і числиться з певною градуацією публіки, але він числить в першу черґу на мо-

(Закінчення на стор. 4-ій)

В. Б.

ЗА ВОЛЮ НАРОДІВ!

(2)

Між присутніми журналістами були репортери з аґенції Ройтера, „Таймсу", „Ґардіяну", аґенцій „Вестмінстер Прес", „Прес Асосіейшн", закордонних передач БіБіСі, радіо „Свобода" і інших.

Пресова конференція, на думку всіх учасників, пройшла дуже успішно, хоч на диво не відбилася надто широким відгомоном у пресі наступного дня, за виїмком кількох часописів, а саме щоденника „Сан", де була стаття Гаррі Портета з цієї нагоди про дію КГБ проти українців у Великобританії, а також щоденника „Йоркшир Пост", де була поміщена прекрасна передовиця про Тиждень Поневолених Націй.

Як звичайно, редакції більшости часописів, мабуть, вирішили не дратувати москалів навіть згадкою про те, що у Великобританії відбувається вже вдруге з черги Тиждень Поневолених Націй. Та це мусить нас лише заохочувати, докладати ще більших зусиль для того, щоб впливати на британську публічну опінію через пресу, радіо і телевізію.

Прийняття в парляменті

У вівторок 24-го листопада 1970 р. в одній із заль Палати Громад парляменту о год. 5-ій по пол. відбулося прийняття, влаштоване щирим приятелем поневолених Москвою народів, консервативним послом Джоном Біґґс-Дейвісоном для членів Британської Ліґи Европейської Свободи і представників національних організацій. Коло 50 учасників прийняття, між якими були сім послів і представники багатьох національностей, в дружніх розмовах при коктейлі скріплювали свою приязнь та обмінювалися думками про різні питання, що цікавлять усіх нас під сучасну пору. Слово під час цього прийняття виголосив п. Біґґс-Дейвісон, який привітав присутніх в імені членів парляменту, що симпатизують змаганням поневолених народів до національної незалежности та свободи, і побажав успіхів Британській Лізі Европейської Свободи у її праці.

Вручення меморіялів прем'єрові

Упродовж тижня в точно визначені години до резиденції прем'єра уряду Великобританії на Давнінґ-стріт прибували делеґації від національних організацій поневолених Москвою і комунізмом народів, щоб вручити свій меморіял про положення у їхній країні, про найновіші факти потоптання прав націй і людини, з проханням узяти ці факти до уваги у британській зовнішній політиці.

З української сторони такий меморіял був вручений в імені Союзу Українців у Великій Британії в четвер 26 листопада 1970 р. делеґацією, що складалася з голови СУБ'у проф. В. Василенка, ділового директора СУБ'у п. І. Равлюка та професора В. Шаяна. Український меморіял звертав увагу прем'єра на потребу глибшого ознайомлення британського суспільства, особливо молоді, з правдивою ситуацією за залізною завісою і з московською імперіялістичною політикою та висловлював прохання дати ефективну моральну й матеріяльну підтримку визвольним прагненням поневолених народів, особливо за допомогою впровадження українських БіБіСі. До меморіялу були долучені деякі короткі, але змістовні документи опубліковані в минулому, що торкалися порушення прав народів і людини большевицько-московським режимом в Україні. Про одержання цього меморіялу Централя СУБ одержала листа від прем'єра. Треба згадати, що всі меморіяли мали подібну форму ззовні, були в ідентичних обгортках, при чому вгорі на обгортці красувався герб даної нації, а внизу великими буквами видніла назва даної нації.

Летючки і пропам'ятні значки

З нагоди Тижня Поневолених Націй Комітет Британської Ліґи Европейської Свободи випустив 50 тисяч летючок п. н. „Свобода для всіх націй, поневолених московською і іншими комуністичними тираніями!" В летючках повідомлялося про проведення ТПН, вичислювалося народи, поневолені в СССР і сателітних країнах, та закликалося британців піднести голос в обороні прав поневолених націй.

Комітет видав 10.000 пропам'ятних значків, на яких зображені мапа Східньої Европи і країни, поневолені большевицькою Москвою, а на ній сильветка московського наїзника, який спрямував багнет у серце Европи, а чоботом топче поневолені нації. Ці летючки і значки поширювано по всій Великобританії.

Маніфестаційне віче в Лондоні

На завершення Тижня Поневолених Націй відбулося в Лондоні в суботу 28 листопада у залі ратуші дільниці Челсі велике міжнародне маніфестаційне віче.

На сцену вмаршовують прапороносці з прапорами поневолених націй, а також з британським прапором, з своїми почетами. Віче відкриває леді Джейн Бердвуд, голова Лондонського відділу БЛЕС. Про комуністичну підривну роботу на Заході і московську загрозу для свободи вільного світу говорить п. Іян Ґреґ. Після нього про ситуацію в країнах за залізною завісою, про визвольні стремління поневолених Москвою народів та про конечність спільної дії еміґрацій тих народів, а також підтримки вільного світу, говорить мґр В. Микула. Третім промовцем був пресовий аташе і радник в'єтнамської амбасади До-льє-Ліст, який з'ясував злочинну аґресію комуністів у Південному В'єтнамі.

У мистецькій інтерлюдії відомий український соліст Володимир Луців виконав три пісні: „Безмежне поле", „Ой піду я у високі гори" і в'язанку мадярських пісень, при фортепіяні акомпаніював англієць п. Сондерс.

Далі йшли короткі промови представників поодиноких національностей: альбанців, білорусів, хорватів, чехів і словаків, естонців, грузинів, угорців.

В мистецькій частині п. В. Луців і пані Л. Луців виконують дуетом дві пісні під акомпаніямент фортепіяна і бандури. Бурхливими оплесками присутні на залі дякують виконавцям за хвилини мистецької насолоди.

Слово забирають представники національностей: латишів (п. Т. Зарінш), литовців (п. Прансюнас), українців (п. І. Дмитрів, 1-й заст. голови СУВ'у, секретар УІС), занзібарців (п. Рімі). У своїй промові п. І. Дмитрів, зокрема, підкреслив найновіші факти московського безправ'я, а саме факти засудження Валентина Мороза, 34-річного українського вчителя історії, на поновне 9-річне ув'язнення в концтаборах суворого режиму, після відбуття 5-річного покарання в Мордовії, за написання „Хроніки спротиву".

На закінчення віча (латвійська поетеса) пані Вельта Снікере відчитала резолюції, які були прийняті одностайним піднесенням рук. Віче закінчила коротким словом леді Бердвуд.

Присутніх на залі було біля 400 осіб, з яких українці становили більшу частину. Не бракувало молоді, яка починає виявляти щораз більше зацікавлення долею різних національностей поза залізною заслоною.

(Закінчення на стор. 4-ій)

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE 5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 19141

Почесний і Діловий Комітет Балю Української Преси

(сс) — В суботу, 30-го січня 1971 р., у Філядельфії, відбудеться перший в ЗСА Баль Української Преси, що його спільно організують Фінансова Комісія СФУЖО і СУЖА. Баль буде розваговокультурною імпрезою, під час якої буде введена різноманітна програма і влаштована Виставка Української Преси. Її головна мета — вшанувати українських працівників пера — журналістів, дати підтримку українській пресі й наблизити українські справи до молоді.

Взоруючись на минулому, був створений Почесний Комітет Балю Української Преси, членами якого стали видатні діячі з наукового, мистецького, культурного і журналістичного світу. Склад Почесного Комітету такий:

П-і Олена Лотоцька, голова СФУЖО; ред. Роман Купчинський, почесний голова СУЖ; проф. д-р Олександер Оглоблин, президент УВАН; проф. д-р Матвій Стахів, президент НТШ; ред. інж. Лідія Бурачинська; проф. д-р Григор Лужницький; ред. д-р Лев Мидловський; ред. Лев Лепкий; ред. д-р Роман Осінчук; ред. Михайло Островерха; ред. мґр. Ірина Пеленська-Пасіка; ред. Марія Струтинська; дир. Іван Тиктор і проф. ред. Лев Шанковський.

Членами Жюрі для вибору Кралі і Князівен Української Преси, під головуванням мистця Петра Андрусева, стали: Христя Воєвідка, мистець Володимир Ласовський, маестро Теодор Терен-Юськів і Іванна Савицька-Мусій.

В склад Ділового Комітету ввійшли: Марія Харина, голова ФК СФУЖО; ред. Мстислав Дольницький, голова СУЖА; Володимира Ценко і д-р Роман Кришталький — секретарі, Наталія Андрусів, Ярослава Баранецька, Стефанія Бернадин, Теофіля Ганушевська, Стефанія Голіната, мгр. Оксана Ґенґало, Зоя Граур-Корсун, ред. Ольга Кульмович, мгр. Христина Кульчицька, Ярослава Ласовська, мгр Олександер Луцький, ред. Вол. Левенець, Ростислава Матла, Володимир Мельник, Роман Мірчук, Марія Романенчук, мгр Квітка Семанишин, Христя Сеник, Олена Слюсар, Ольга Соневицька, Людмила Чайківська, д-р Ярослав Шав'як.

Мистецьке оформлення запрошення на Баль Української Преси виготовив маестро Едвард Козак, а мистецьким прикрашенням залі займається маестро Петро Андрусів. При звуках оркестри п. Юліяна Сухара кілька пісень відспіває Ліза Чепель.

Діловий Комітет, поділений на різні Комісії, працює наполегливо й треба вірити, що перший в ЗСА Баль Української Преси вийде якнайкраще.

З концертів Романа і Ганни Придаткевич по Европі

проф. Роман Придаткевич

Тільки недавно повернулись з европейської професійної концертової поїздки, зложеної з дев'яти концертів, скрипаль і композитор Роман Придаткевич з дочкою Ганною, піяністкою. Враження з того роду дороги так багаті та різноманітні, що забрало досить труду, щоб вкінці вдалось авторові цеї статті їх упорядкувати.

Концерти були оголошувані, хоч скромно, в щоденних европейських часописах, різних місцевих брошурах для туристів та на досить великих плякатах, наліплених на призначених місцях та кійосках. Це все звертало на себе увагу місцевої музикальної публіки, яка майже у кожному місті, заціклавлена програмою і дивними прізвищами виконавців, заповнювала ті першорядні залі, в яких концерти відбувалися. Наші артисти були особливо вдячні товариствам і членам українських громад за їх приявність і подарунки китиць чудових квітів, які їх глибоко радували. Всі концерти були замітні тим, що публіка зі зростаючим захопленням сприймала всі точки програми, вершком якої була її друга частина, зложена з українських творів: Гайворонського, Кошиця, Коляди та Придаткевича. Українська Рапсодія Придаткевича з думою про бурю на Чорному морю, як головною ідеєю, була вершковою та кінцевою точкою. На жаль, тільки в Амстердамі були надруковані пояснення до програми. Майже у всіх містах треба було успокоювати слухачів аж трьома наддатками. Майже всюди по концерті відвідували наших артистів місцеві музики та любителі музики. В досить дискретних розмовах вони порівнювали між собою враження з вислуханого концерту, перший раз в житті почуті нові твори, саму гру та звучність виконавців в порівнянні з деякими артистами минувшини та сучасности. Навіть було так, що кількох професорів з одної дуже славної музичної консерваторії мали з нашим скрипалем-композитором дуже хвилюючу для нього розмову. Вершком успіху були концерти в Берліні, Лондоні, Цюріху та Відні і не менше в містах з трохи слабше виповненими залями як Брюссель, Стокгольм та Амстердам. Мюнхен і Лейсестер (Лестер) дали українським артистам багато тепла, признання і також чудових квітів.

Як можна було сподіватись рецензенти місцевих часописів не знали як їм до невідомих їм музичних творів та до многогранних талантів виконавців поставитись. Непевні себе вони очікують чергового виступу Придаткевичів. Чи це вдасться покаже майбутність. По майже ціломісячній відсутности, наші артисти прилетіли до дому свідомі того, що доконали велике діло, яке можна назвати новим поважним успіхом української музики.

В. М.

Вистава балету „Квіт Папороті" в залі „Симфонії" в Нюарку, Н. Дж.

Нюарк—. Третій з ряду виступ нового балету „Квіт Папороті" в постановці славної балерини педагога — хореографа Роми Прийми—Богачевської, відбудеться тут в найбільшій залі „Симфоні", дня 21-го березня 1971 року. Як відомо, прем'єра цього балету відбулася 24-го травня 1970 року в Бруклінській Музичній Академії і опісля у Філядельфії, в обидвох випадках в заповнених по береги залях, українською публікою і особливо молоддю. Тисячі учасників тієї чудової вистави оваційно вітали нашу заслужену балерину Рому Прийму—Богачевську з її співробітниками і понад сотнею юних виконавців. Авторитетні фахівці помістили в українській пресі дуже прихильні рецензії. Про незвичайний успіх перших вистав свідчить, між іншими, велике зацікавлення, що його виявляють широкі українські і вже американські круги в окремих великих містах ЗСА і навіть в Канаді. Ідучи на зустріч зацікавленим громадам в північному Ню Джерзі, створився тут Діловий Комітет, до якого ввійшли представники десяток найбільших організацій, який під патронатом місцевого відділу УККА перейняв спонзорство тієї вистави в нюаркській „Симфоні". Діловий Комітет поставив собі за ціль притягнути на цю побажану виставу, якнайбільшу кількість української молоді, яка попередні дві вистави сприйняла з великим ентузіязмом. Для гідної репрезентації українського балетного мистецтва в своєму довкіллі, спонзори плянують притягнути теж численну американську публіку. Йдеться про те, щоб ця третя вистава „Квіту Папороті" пройшла в цій елегантній залі „Симфоні", при численній участі глядачів, так як, проходять тут подібні вистави мистецьких ансамблів з Ізраелю, СССР, Чехо—Словаччини та інших країн.

Як вже відомо, в балеті „Квіт Папроті", поза сотнею молоденьких танцюристок, беруть участь: Роман Строцький, Лев Строцький і Ярослав Білий. Музичний супровід в руках молодого піяніста Олега Левицького. Декорації Володимира Бачинського, реквізит Оленки Богачевської. Білети на виставку в нюаркській „Симфоні" можна буде набувати вже в наступному місяці в українських крамницях, Народних Домах, організаціях в усіх більших містах північного Ню Джерзі.

О. Твардовський

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що дня 28-го грудня 1970 р. відійшов від нас наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, БРАТ і ДІДУСЬ

бл. п.

МИХАЙЛО БАЧИНСЬКИЙ

народжений 17-го листопада 1895 р. в Серафинцях, повіт Городенка, Зах. Україна, бувший УСС та учитель гімназій в Городенці і Зальцбурґу.

ПОХОРОН відбувся 2-го січня 1971 р. о год. 2-ій по пол. з похоронного заведення Henry J. Bruck Funeral Home, 27 Smith Ave., Kingston, N.Y. 12401.

В глибокім смутку:

дружина: ОЛЬГА
сини: МАРКІЯН з дружиною ДЖЕКІЛІНОЮ
брати: НИКОЛАЙ і ІВАН
внуки: СТЕФАН, ЛІЗА, ЛЬОРА, МИХАЙЛО і АННА-МАРІЯ

Замість квітів на свіжу могилу

сл. п. ІРЕНИ ГОЛЮКИ

складають 20.00 долярів на цілі НТШ в ЗСА.

Провіденс, Р. Ай. Лев і Марія КОНИК

Увага! Чикаґо й Околиці!

В середу, 6-го січня 1971 року,

в НАВЕЧЕРЯ РІЗДВА ХРИСТОВОГО

буде передавана

СПЕЦІЯЛЬНА ТЕЛЕВІЗІЙНА ПРОГРАМА на 26-му РУСЛІ

УКРАЇНСЬКЕ РІЗДВО

між 7 і 8 год. веч.

В програмі виступлять три хори та групи молоді — колядників.

Програму організує Українська Католицька Парафія св. Володимира й Ольги, а фінансово спонзорує Федеральна Кредитова Каса „Самопоміч".

Увага! НЮ ЙОРК і ОКОЛИЦЯ! Увага!

В п'ятницю, 8-го січня 1971 року

в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
140-142 2-га Avenue, New York, N.Y.

— відбудуться —

ДОПОВІДІ:

Голови Української Революційно-Демократичної Партії (УРДП)

Василя Ів. Гришка

та Його заступника

Федора С. Гаєнка

на тему

„ВИЗВОЛЬНА КОНЦЕПЦІЯ УРДП ТА ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ"

Після доповідей — відповіді на запитання й дискусія. Запрошується широке Українське Громадянство на ці доповіді.

Початок о год. 7:30 вечора

ПРЕСОВО-ІНФОРМАЦІЙНА РЕФЕРЕНТУРА ЦК УРДП

Карпатський Лещетарський Клюб Ню Йорк

— влаштовує —

в днях 16 і 17 січня 1971 р. на Союзівці

ТОВАРИСЬКУ ЗУСТРІЧ

ДЛЯ ЧЛЕНІВ КЛЮБУ З РОДИНАМИ І ДЛЯ ГОСТЕЙ

Програма:

СУБОТА, 16-го СІЧНЯ 1971 р.
Рано лещетарська прогулька до Mount Catholia, 2 mi. South of Ellenville on Rt. 209.
7:00 веч. на СОЮЗІВЦІ СПІЛЬНА ВЕЧЕРЯ а опісля ЗАБАВА

НЕДІЛЯ, 17-го СІЧНЯ 1971 р.
Служба Божа
Санки, совги, лещета
Обід

Приміщення проситься замовляти через УПРАВУ СОЮЗІВКИ

UNA ESTATE SOYUZIVKA

ПРАВОСЛАВНИЙ КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ

УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В США НА 1971 Р.

Вже вийшов з друку і продається в книгарнях календар нашої Церкви на 1971 рік. Поза місяцесловом і відомостями про парафії та списком укр. прав. Духовенства у вільному світі, цьогорічний календар має багату літературну частину й рясно зілюстрований.

Ціна примірника з пересилкою всього $2.50.

Замовлення слати на адресу:

CALENDAR UOC
P. O. Box 495 So. Bound Brook, N.J. 08880

Св. п. інж. Сергій Скалицький

Наспіла сумна вістка, що в Німеччині, в Новому Ульмі, в поселенні для старців—залишенців, помер св. п. проф. інж. Сергій Миколаєвич Скалицький, проживши 87 років.

Покійний народився дня 28-го червня (за ст. ст.) 1883 р. в селі Дідківці Кременецького повіту. Технічні студії покінчив в Київській Політехніці, як будівельний інженер. Професійна праця Покійного проходила в різних напрямах, : проєктування та побудова різних інженерних споруд; підготова інженерно—технічних кадрів, як викладач і професор з технікумах і високих школах України; організація дослідної ляораторії для вивчання механічних властивостей будівельних матеріялів в Київському Технічному Інституті Харчової Промисловости. За Його проєктом постали випробувальні машини. Він безпосередньо експериментував в цих ляораторіях, зокрема в ділянці дослідження механічних властивостей деревини.

У висліді своїх довголітніх ляораторійних дослідів склав Покійний працю, яку передав Т-ву Українських Інженерів Америки. Його праця: „Практична міцність деревини в деформації зсуву" була видрукувана в скороченні у „Вістях Українських Інженерів" ч: 3/4—Ню Йорк 1956 р.

Покійний брав участь в термінологічних працях в Україні та співпрацював з термінологічною секцією Т-ва Українських Інженерів Америки в Ню Йорку.

На еміґрації в Німеччині, в таборі переселенців, Покійний присвятив чимало зусиль, щоб підготовити наших громадян до технічних звань та до переїзду у нові країни поселення. Сам не зміг виїхати. Перешкодили вік та стан здоров'я. Остався з дружиною та жив в поселенні для старців—залишенців і терпеливо ділився їхньою тажкою долею. До недавніх часів працював ще ще громадсько та був в контакті з українськими організаціями.

Дня 15-го листопада 1970 р. закінчив своє життя. Похорон відбувся 19-го листопада.

Залишив у смутку дружину Віру, що ціле спільне життя, в долі і недолі, стояла при Його боці.

Михайло Пежанський

З невимовним смутком повідомляємо, що 1-го січня 1971 р. помер несподівано на 68-му році життя наш Незабутній і Найдорожчий

ЧОЛОВІК, БАТЬКО, БРАТ, ШВАҐЕР і ДІДУНЬО

БОГДАН ПОПЕЛЬ

колишній учасник Української Визвольної Війни, колишній учитель і директор українських гімназій.

ПАНАХИДИ відбулися в похоронному заведенні Музики, при Вест Чикаґо Евеню в Чикаґо, Ілл., в неділю і понеділок, 3-го і 4-го січня 1971 р. о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН — у вівторок, 5-го січня 1971 р. о год. 9-ій ранку з церкви св. Володимира і Ольги.

МАГДАЛИНА — дружина
ОРЕСТ, БОГДАННА, МАРТА і ОЛЯ — син, невістка і внуки
ДАРІЯ ГАВРИЛЮК — сестра
СТЕФАН і ВАЛЕНТИНА — брат і невістка і внуки
НАДЯ ПОПЕЛЬ — братова
д-р ЮРІЙ ПОПЕЛЬ — братанич
і ближча та дальша Родина

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями, Знайомими і Українським Громадянством, що в п'ятницю, 1-го січня 1971 р. в Чикаґо, Ілл. відійшов у Вічність наш незабутній Голова Ради Миряк

Проф. БОГДАН ПОПЕЛЬ

ПОХОРОН відбудеться у вівторок, 5-го січня 1971 р. в Чикаґо, Ілл. з похоронного заведення Музики і Сина, о год. 9-ій рано.

ПАНАХИДИ — в неділю і понеділок, 3-го і 4-го січня 1971 року.

Горем прибитий —

КОМІТЕТ ОБОРОНИ ТРАДИЦІЙ УКЦЕРКВИ в ЧИКАҐО, Ілл.

ПОДЯКА

В днях нашого смутку, по втраті нашого ЧОЛОВІКА, БАТЬКА І ДІДУНЯ

бл. п.

ПЕТРА ПРИБИТКІВСЬКОГО

що помер 5-го грудня 1970 р. в Торонті, Канада, складаю в імені цілої Родини щиро-сердечну подяку Тим, що своїм співчуттям, розрадою і моральною поміччю, дали нам стільки доказів пошани і любови ближнього, та не жаліли труду, ні робочого дня, явились — не раз з віддалених місць свого замешкання, на Панахидах, похоронних відправах чи на поминках.

В першій мірі дякую Всечеснішим Отцям: Пароховi нашої церкви св. Успення Богоматері у Куксвіл, о. Матвієві Беркови, за відвідини Покійного в часі Його хвороби, за уділення Святих Тайн та намащення Св. Єлеопомазанням, у Останню Дорогу. За взірцеве переведення похоронних обрядів, за зворушливу промову над відкритою домовиною у церкві і відпровадження Його на місце Вічного Спочинку. Всеч. о. Мітратові П. Хомиňові за відправлення Панахиди в похоронному заведенні, за гарну промову у часі Служби Божої, а потім на поминках, за провід у похороннім Богослуженню.

Всеч. о. д-рові Р. Даниляковi, за відвідини зі своїм Батьком Хворого у шпиталі, за правлення Панахид, за участь в Службі Божій, за відпровадження Покійника на місце Вічного Спочинку та за участь на поминках.

Також моя подяка Всеч. о. Сиротинському, що від Комітету Ярославян, відправив Панахиду в похоронному заведенні над Тілом Покійного.

Мій довг вдячности для ВП. Пана П. Станкевича, Побратима по Зброї, що сам в не дуже повному здоров'ї, часто відвідував Хворого у шпиталі та піддержував Його на дусі.

Щире спасибі Регіональному Комітетові Ярославян в Торонті, що у особі голови К-ту ВП. Іллі Шкільника, зложено вінок на могилу Покійного, за участь з дружиною ВП. Ліною на Панахидах, на похоронах і виголошення промови над могилою Покійного. Дякую за участь в похоронах ВП. М. Теребенець за промову від імені Ярославян. На руки ВП. Ст. Кікти в Клівленді — Пресового Референта ЯРОКЗА, за надіслані слова розради і співчуття, і за поміщення посмертного оголошення про Покійного на сторінках „Свободи", від Кооператорів Ярославщини.

Також моя щира подяка дорогій Пані Анні Франко-Ключко, що виявила для мене стільки дружніх і християнських слів розради і за підтримку на дусі та за участь у похороні. ВП. Панові Редакторові Ст. Росоci, за вияви співчуття та за поміщення коротенької згадки про Покійного на сторінках „Вільного Слова".

Моя безмежна подяка ВП. Панам: М. Хархалісові, Ант. Гула, за участь в Панахидах, на похоронах і поминках, і за промови, в яких пригадали деякі моменти зі спільної шкільної лавки, чи у часі кооперативної співпраці.

Дякую Родичам зятя: Б. Ф. Александер, за участь у похоронах і за зложення квітів, ВП. Р. і Є. Александер, за зложений грошевий даток на Канадійський Cancer Society, дякую Менажерові фірми Cooper Bessemer, Mr. & Mrs. Топетті за участь у Панахиді і за зложення квітів, а працівникам тієї фірми за пожертву на Службу Божу за Покійного.

Не вистачає слів подяки нашим постійним Друзям, Приятелям, як і нашим Спонзорам, ВП. Т. і Е. Даниляком, їхній доні Олі, п-ву Н. і М. Дудам, п-ні Белз, М. і Т. Цюпкам, п-ву В. і Л. Мазанік за присутність на Панахидах чи похоронах, а надівсе, за пожертви зложені на Служби Божі за Покійного.

Дякую п-ву Дзюбанівським за участь у Панахиді, а особливо дякую Управі ОЖЛВУ в Новому Торонті, що в особах п. Росляк і п. Дзюбанівської зложили пожертву на Службу Божу, п-ству Ю. і О. Павичам, за пожертву на Службу Божу у Сороковий День Смерти, в соборі св. Софії у Римі.

Від щирого серця складаю подяки: директорці Рідної Школи ім. Шевченка в Етобіко ВП. пані Малащук, за вияви співчуття: особисті і кляс: 3-ої і 5-ої, де учні своїми підписами, засвідчили свою приязнь і співчуття моїм внучкам: Роксоляні, Адочці і Стефкові.

Рівнож дякую Батьківському Комітетові Рідної Школи, що зложив 15 дол. на Видавничий Фонд ОПДЛ, в пам'ять Покійного.

Дякую за участь в Панахидах чи похоронних Богослуженнях: ВП. п. К. Одрачевій, п. Довгапюкові, п. М. Лозовському, М. Шкільникові, К. Кузіву, п. Дзюринам старшим і М. і О. Дзюринам, п. Лавришиновi, д-рові Скрипчукові, дякові п. Зазулякові, п-ву Н. і В. Мельникам, моїм сусідам англійцям, як рівнож з Америки: дир. Мик. Кохановi і д-ній Соні Теслюк, з Ню Йорку та всім іншим, яких прізвищ не тямлю.

З глибини мого серця, моя найщиріша подяка усім тим, що прийшли нам з моральною допомогою в днях нашого смутку. Нехай Всемогучий, прийме Душу Покійного Петра у Своє Царство Небесне, а усім, нехай стократно винагородить за добрі, шляхотні серця, сповнені християнською доброзичливістю.

Жінка: ЕМІЛІЯ О. ШПАК-ПРИБИТКІВСЬКА
Син: РОМАН
Донька: ЛІДА АЛЕКСАНДЕР

ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ФОНД „ЦЕРКВА В ПОТРЕБІ"

ПЛАСТОВА СТАНИЦЯ в НЮ ЙОРКУ

подає до відома, що

ПЛАСТОВА РІЗДВЯНА СВІЧЕЧКА

— відбудеться —

в неділю, 10-го січня 1971 р. в год. 10-ій ранку

у великій залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ в НЮ ЙОРКУ

Увага! ФІЛЯДЕЛЬФІЯ і ОКОЛИЦЯ! Увага!

ПРИХИЛЬНИКИ УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ в РИМІ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО

в неділю, 10. січня 1971 р., о год. 5-ій по пол.

ВЕЧІР МИСТЕЦЬКОГО СЛОВА і ПІСНІ

Мистці Філядельфії на Церкву в Потребі

ТЕАТРАЛЬНА ЗАЛЯ ЛЯ САЛЬ КАЛЕДЖ, Olney Ave. & 20th Street

Вхід і паркування від 20-ої вул.

Квитки до набуття в крамницях Orion при Old York Rd. і п-ва Лукасевичів при 24-ій вул.

Михайло Ольшанський повернувся до праці як постійний організатор УНС

Джерзі Ситі. — Організаційний Відділ Українського Народного Союзу інформує, що Михайло Ольшанський, відомий союзовий діяч, колишній успішний організатор членів УНСоюзу в Чикаго, по довшій неприявності в тому місті, повернувся до нього на постійне життя й наново обняв функції постійного організатора УНСоюзу на терені чикаґівської союзової Округи. М. Ольшанський походить з Хирова, перемиської землі, з якої виїмігрував в часі останньої війни й в 1949-му році прибув до Америки, де й швидко знайшов шлях до громадської праці. Дотеперішня довголітня праця М. Ольшанського на відповідальних постах великих союзових Відділів та довголітня праця, на пості організатора членів, дала йому досвід, потрібний для того, щоб стати не лише організатором членів УНСоюзу, але й фаховим дорадником у справах життєвого забезпечення.

Михайло Ольшанський

Т-во Українських Інженерів Америке, Відділ Вашинґтон, Д. К.

Українські інженери, що працюють у різних дослідних лябораторіях і в індустрії, є згуртовані в місцевому Відділі ТУІА. На третіх Загальних Зборах (18-го листопада 1969) рішено відбувати загальні збори Відділу в передвакаційному часі. Згідно з цією постановою четверті загальні збори відбулися 12-го червня 1970 р.

Збори відкрив голова Т-ва д-р інж. В. Наконечний і передав дальший їхній провід вибраній президії в складі: д-р інж. М. Яримович — предсідник та інж. Т. Дячок — секретар. Основний звіт із праці за 7-мимісячну каденцію Управи склав голова Т-ва. Заходом Управи влаштовано кілька доповідей для членів Т-ва і для ширшого громадянства. Управа вдержувала контакт і співпрацювала з іншими професійними, науковими та суспільно-громадськими організаціями на цьому терені. 13-го грудня 1969 р. голова Т-ва брав участь у відзначенні 20-ліття діяльности ТУІА, Відділу у Філядельфії. Управа поробила заходи відбути товариську зустріч для своїх членів і запрошених гостей із програмою, що включала мистецьку і технічну тематику. Ця зустріч відбудеться осінню ц. року.

19-го грудня 1969 р. відбулася доповідь д-ра І. Богачевського на тему „Воля чи доля?" Прелеґент поручив у своїй доповіді, на основі літератури та свого життєвого досвіду, деякі впливи і наслідки модерної механіки на сучасний світогляд. Жива дискусія приявних із різних професійних ділянок виказувала, що того роду виміни думок є корисні та потрібні. Цікаву й актуальну доповідь із технічної ділянки виголосив інж. В. Волинець 31-го січня 1970 р. Тема доповіді була „Атомова енергія — будуюча в мирі і руйнуюча у війні". Чергову доповідь, на тему: „Дискримінанти у терапії рака", мав д-р І. Масник (21-го березня 1970 р.) на основі дослідів і статистичних даних, прелеґент описав прояви та протизаходи в боротьбі з цією недугою на різних континентах. Доклад був ілюстрований відповідними прозірками.

4-го квітня 1970 р. влаштовано спільно з місцевим Осередком Наукового Т-ва ім. Шевченка наукове засідання, на якому були виголошені дві доповіді: д-р інж. В. Наконечний — „До історії підводних човнів"; та інж. О. Тимошенко — „Підземка у Вашинґтоні та її архітектура". Обидва доклади були ілюстровані відповідними світлинами. Засіданням і дискусією проводив д-р Ю. Старосольський, голова місцевого Осередку Наукового Т-ва ім. Шевченка.

У своєму звіті д-р В. Наконечний з признанням підкреслив, що всі члени управи працювали віддано для добра Т-ва. З черги слідували звіти секретаря інж. І. Були та скарбника інж. М. Бартошика. За контрольну комісію звітував д-р М. Яримович. Після дискусії над звітами та відповідей на питання уділено з признанням абсолюторію уступаючій Управі.

Нову Управу обрано у складі: голова — д-р І. Богачевський; заступник — інж. В. Лев; секретар — інж. І. Вітковицький, скарбник — інж. Ю. Копко; інж. І. Сось — член Управи. До Контрольної Комісії ввійшли: д-р інж. В. Наконечний — голова; д-р І. Масник і інж. Т. Дячок — члени.

(в. н.)

Свято Помісности УКЦеркви в Чикаґо

Чикаго (Н.Н.) — Близько тисячі осіб, зібраних на святочному зібранні в неділю 13-го грудня м. р., вислухали доповіді чотирьох промовців та однодушно схвалили петицію і заяву мирян про встановлення патріярхату Української Католицької Церкви.

Свято Помісности в Чикаґо зорганізував Громадський Комітет дії за патріярхат УК. Церкви, який об'єднує майже всі релігійні і суспільні організації Чикаґо й околиці. Діловий Комітет запросив на промовців видатних діячів патріярхального руху з-поза Чикаґо. В сам день Свята Помісности відслужено в цьому намірені Святі Літургії в окремих українських католицьких церквах, а молодь розповсюджувала біля церков святкові стяжки-жетони. Запрошені гості з Канади та Сходу Америки мали нагоду побувати на братському сніданку, що його влаштувало Братство Св. Андрея Первозванного з нагоди рокового празника.

Громадська святкова частина відбулася по обіді в Школі Шопена з участю близько однієї тисячі присутніх. Мішаний хор „Прометей" під дириґентурою Р. Андрушка виконав на вступі „Отченаш" та уривки з Літургії Бортнянського. Д-р Ю. Городиловський, голова Громадського Комітету дії за патріярхат, відкрив зібрання та ним проводив. Він заявив, що українська громада в Чикаґо була постійно в перших рядах змагань за патріярхат, Синод і помісність УКЦеркви.

Голова Координаційного Комітету Українських Організацій Канади й Америки за патріярхат, д-р Юліян Пелех з Торонта ствердив у своїй промові, що УКЦерква вже має патріярхальний устрій, його тільки треба здійснювати в дусі Другого Ватиканського Собору на основі постанов IV Архиєпископського Синоду УКЦеркви.

Мати д-р Марія Должицька, ЧСВВ, говорила про світла і тіні нашого дотеперішнього руху за помісність і патріярхат та визначила дальші завдання. Вона не жаліла терпких слів критики для Римської Курії. Публіка кількакратно переривала оплесками промову матері Марії та привітала її виступ вставанням з місць.

Англійською мовою промовляв д-р Тома Е. Бирд з Ню Йорку, провідний американський екуменічний діяч та знавець питань Східньої Церкви. Він повністю підтримав слушні змагання українців до патріярхії, розглядаючи її з еклезіологічного погляду як повернення до справжніх вартостей Вселенської Церкви. Українська Церква, її єпископи і миряни є на правильному шляху, підносячи ці свої домагання. Його промову підсумував українською мовою д-р В. Маркусь.

Чергову промову виголосив о. радник В. Тарнавський з Едмонтону, передаючи привітання зібраним від Владики Кир Ніля та місцевої Ради громадських організацій за патріярхат. Промовець вказав на постанови Архиєпископського Синоду як „наш основний закон", що його треба вже здійснювати.

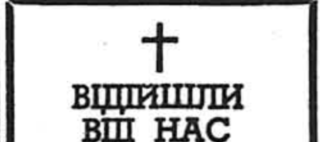
Студентка Марта Гарасовсь прочитала листа до Папи Павла VI, що його зібрані після маніфестації масово підписували. Інж. Роман Біґун відчитав текст заяви-ствердження від зібрання, яке буде підписане усіми організаціями — членами Громадського Комітету та опубліковане в пресі й переслане дотичним установам.

Серед піднесеного настрою закінчено зібрання відспіванням „Боже Великий". Програму свята найкраще відзеркалювало провідне гасло: „За єдність Церкви і Народу!" Англомовна, польська, чеська і литовська преса Чикаґо помістила нотатки про це Свято Помісности.

ЗАКЛАДЕНО ФУНДАМЕНТИ ПІД ПАМ'ЯТНИК ШЕВЧЕНКА В БУЕНОС АЙРЕСІ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

м'ятник Шевченкові в Буенос Айресі буде споруджений вже в 1971-му році, але це узалежнене тим, що бронзову фіґуру Поета буде виконано в Західній Німеччині і доперва по її виконанню буде можливість устійнити реченець відкриття пам'ятника. Треба сподіватися, що на це торжество прийдуть численні делеґації всіх українських поселень у вільному світі.

ГРИГОРІЙ БУГАЙ, член Відд. 146 УНС Т-ва Ів. Франка в Дітройті, помер 25 листопада 1970 р. на 90-му році життя. Покійний народився в 1880 році в Слободі Золотій, пов. Бережани, Україна, став членом УНСоюзу в 1933 році. Залишив в смутку 3 дочки Ольгу, Евгенію і Марію, зятя Володимира, 8 внуків 1-го правнука та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 28 листопада 1970 р. на цвинтарі Мт. Олівет в Дітройт Міч.

Вічна Йому Пам'ять!
Г. Корбяк, секр.

СТЕФАН ПЕРЦАК, член Відд. 277 УНС Б-ва св. І. Хрестителя в Гартфорд, Конн., помер 26 листопада 1970 р на 48-му році життя. Покійний народився в 1922 році в Бережанах, в Україні. Став членом УНСоюзу в 1951 р. Залишив у смутку дружину Анну, сина Тараса, дочку Марію і брата в Україні. Похорон відбувся 28 листопада 1970 року на цвинтарі св. Марії в Колчестер, Коннектікат.

Вічна Йому Пам'ять!
Е. Гомотюк, секр.

Д-р ПЕТРО ГАРАСИМІВ, член Відд. 194 УНС Свобода в Ню Йорку, помер на 80-му році життя. Покійний народився в 1891 році. Членом УНСоюзу став 30 листопада 1951 року. Залишив у смутку Родину — дітей Юрія, Ярославу і Лярису доньки і син. Похорон відбувся на цвинтарі в Річмонд, Ва.

Вічна Йому Пам'ять!
Е. Манацький, секр.

КСЕНЯ ПРИЙМАК, членка Відд. 81 УНС св. Петра і Павла, померла 26 листопада 1970 р. на 75-му році життя. Покійна народилась 1-го січня 1894 р., стала членом УНСоюзу 30 квітня 1925 року. Залишила в смутку Мужа. Похорон відбувся на цвинтарі св. Михаїла в Балтиморе.

Вічна Їй Пам'ять!
А. Лукіянчук, секр.

Українська стаття в американському філятелістичному виданні

Лос Анжелес. — В Американському філятелістичному журналі-двомісячнику „Корос Кронікл" з жовтня 1970 р. опубліковано між іншими матеріялами та фоторепродукціями поштових значків статтю українського філятеліста п. Андрія Сольчаника під наг. „Петро Могила — митрополит Української Православної Церкви (1596-1647)". Стаття ілюстрована репродукціями Києво-Могилянської Академії, на значку, що вийшов у Польщі за гітлерівців і коштував 6 золотих, та на значку з Румунії, де зображено Митрополита Петра Могилу. В кінці статті названо 13 джерельних матеріялів. Товариство „Корос", що видає цей журнал, нараховує до 700 філятелістів, у тому і з-поза Залізної заслони, які збирають значки з релігійною тематикою. Товариство належить до Світового Союзу св. Архангела Гавриїла, а журнал розсилається до централь усіх споріднених організацій. Автор статті інформує, що митрополит Української Православної Церкви Петро Могила походив з родини молдавського принца Симеона Мавілі, що він прийшов на митрополичий трон у Києві в часах, коли Україна переживала релігійні заколоти: „Підписаний українською церковною ієрархією союз із Римом у Бересті поділив українців на два протилежні релігійні табори: уніятів і їх православних противників". Переповівши, як митрополит Петро Могила прибув до Києва і як очолив Українську Православну Церкву, як він дбав про науку й шкільництво, писав наукові праці заснував Могилянську Академію, п. Андрій Сольчаник зазначає, що цей Митрополит робив скілька спроб мирної розмови з Римом і як польський король Владислав 4-й висунув Митрополита П. Могилу на Патріярха для українців, які визнають зверхність Папи. Всі ті спроби не вдалися. „Могила помер у 1647 р., Українська Церква втратила одного з найбільших своїх провідників усіх часів".

Т. ВИРСТА І ЙОГО РОЗУМІННЯ МАЛЯРСТВА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

лоду публіку, бо переконані колекціонери складаються тільки з тонесенької еліти. Молоді або молоді духом, спрагнені відкриттів для приємности почуттів і очей, творять більшість публіки, і якраз цю частину публіки він намагається осягнути своїми творами.

Так говорив мені маляр Темістокл Вирста, родом з Буковини, як це він часто представляє себе у своїх каталогах. А вже справа нашої публіки перевірити особисто, чи говорив він правду, а найважливіше перевірити, що він розуміє під „безпредметним" малярством, і як воно виглядає на його малярських картинах.

Я особисто дуже багато навчився від нього і... навіть залюбився в його прекрасні малярські картини. Для мене вони є предметні, бо мають у собі може дивну, але дійсну красу, а краса є предметом...

ЗА ВОЛЮ НАРОДІВ!

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Маніфестаційні віча в терені

Крім головного віча в Лондоні, відбулися подібні віча у Брадфорді, Нотінґгемі і Манчестері. У Брадфорді таке віче відбулося в суботу 21-го листопада. Крім представників національностей, промовляли на ньому двоє послів парляменту, пані Джовн Голл з Кіхлей і п. Вілкінсон з Брадфорду. 29 листопада перед брадфордською ратушею повівали прапори поневолених народів.

На вічі, яке відбулося в Нотінґгемі, промовляв литовський єпископ на Европу. Місцевий часопис „Ґардієн Джорнел" повідомив, що віче прийняло резолюцію протесту проти московської окупації країн за залізною завісою і вислало цю резолюцію до прем'єра.

У Манчестері віче відбулося 6-го грудня. На ньому, як і на вічі у Брадфорді, промовляв голова Британської Ліґи Европейської Свободи п. Джон Ґреґем.

Прийняття у балтійців

В п'ятницю 27 листопада у приміщенні Латвійського Допомогового Фонду в Лондоні відбулося прийняття, влаштоване Балтійською Радою для запрошених гостей з-поміж еміґрації поневолених народів і британських приятелів. На прийнятті була досить численна українська група на чолі з проф. В. Василенком, головою СУБ'у і іншими українськими громадськими та політичними діячами. При цій нагоді присутні почули доповідь заст. голови англійських консервативних студентів, Дж. Вебстер-Ґардінера про підривну роботу лівокомуністичних елементів серед англійського студентства та про його пропозиції щодо протиакції цій шкідливій роботі. Про це прийняття і доповідь писав щоденник „Дейлі Телеграф". Другим промовцем був згаданий уже п. Іян Ґреґ, а господинею вечора була латвійська діячка панна Заріньш.

Цей вечір ще більше зблизив українську і балтійські еміґрації у Великобританії і дав надії на тіснішу співпрацю у майбутньому.

(Кінець).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 10-го СІЧНЯ 1971 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні і річні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 102 Відд. о год. 12-ій дня в церковній залі св. Йосафата, 5720 State Rd., Parma, Ohio. На порядку: вибір управи на 1971 р. — І. Попович, предс., М. Бобечко, секр., І. Жгута, касир.

КЛІВЛЕНД - ПАРМА, Огайо. Звичайні загальні збори Т-ва ім. Є. Коновальця — 240 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі церкви св. Йосафата на Пармі, Огайо. — М. Кігічак, секр.

ЛУДЛОВ, Масс. Річні загальні збори Т-ва І. Франка — 253 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі Укр. Кат. Церкви. На порядку: звіти управи і вибір нової на 1971 р. Проситься чл. прибути. — В. Фіцик, секр.

ЧЕСТЕР, Па. Річні збори Б-ва св. Арх. Михаїла — 352-ий Відд. о год. 12:30 по пол. в Укр. Кат. Горжан. Клюбі, 2 Thurlow вул. На порядку: звіти Управи, вибір нової управи, актуальні справи. Проситься чл. прибути. — Я. Щербак, секр.

ГОЛІПОК, Масс. Річні збори Т-ва Т. Шевченка — 52-ий Відд. о год. 2-ій по пол. при 227 Rolf Avenue, Aldenville, Mass. На порядку: звіти Управи, вибір нової на 1971 р. та інші важні справи. — М. Лончина, предс., В. Пиріг, кас., Д. Хрупалик, секр.

ГАМТРАМК, Міш. Місячні збори Т-ва М. Шашкевича — 94 Відд. о год. 2-ій по полудні в Укр. Демокр. Клюбі при 2376 Грилінґ. Проситься чл. вплачувати вкладки на зборах. — М. Бориськевич, секр.

БЕЙОН, Н. Дж. Річні збори Б-ва св. Арх. Михаїла — 213 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі, 37 Е. 23 вул. Проситься чл. прибути. — Н. Гісь, гол., В. Козак, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні збори Т-ва Д. Вітовського — 375 Відд. о год. 12-ій дня, в Укр. Клюбі, 847 N. Franklin вул. На порядку: Відкриття. Вибір предс. і секр. Відчитання протоколу з попер. заг. зборів. Звіт уступ. Управи. Дискусія над звітами. Звіт К. Комісі і уділення абсолюторії. Вибір нової управи. Внески і запити. Закриття. Проситься чл. прибути. — В. Василюк, гол., І. Данківський, кас., П. Тарновський, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Річні збори Б-ва св. Володимира —286 Відд. о год. 3-ій по пол. в Ukrainian Community Center, 96 Fleet St. Буде вибір нової управи. Проситься прибути. — П. Челяк, секр.

СЕРЕДА, 13-го СІЧНЯ 1971 р.

КЕМБЕЛ, Огайо. Річні збори Т-ва Сокіл — 218 Відд. о год. 2-ій по пол. при 165 Гордон Аве. На порядку: вибір нової управи та інші важні справи. Проситься чл. прибути та вирівняти вкладки. — М. Стадник, гол., Н. Темник, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6488. Друга похмура пересторога батузів.

MY SYMPATHIES COULD, LIKE YOURS, CAPTAIN WILDCAT, BE WITH BONGOS - WHO NEED MORE LAND - AND AGAINST BATUSIS, WHO HOLD SO MUCH ANCESTRAL LAND THEY NO LONGER NEED, OR USE!
BONGOS HAVE PULLED THEMSELVES UP FROM THEIR ANCIENT ENSLAVEMENT BY THE BATUSIS THROUGH HARD WORK. THEY'RE VERY INDUSTRIOUS PEOPLE, AS YOU WILL SEE!
BUT... THE BATUSIS ARE DESCENDANTS OF ONE OF AFRICA'S ONCE-GREAT CIVILIZATIONS, OF THE NINETEENTH CENTURY, AND, LAZY THOUGH THEY'VE BECOME, I HATE TO SEE THEM LIQUIDATED...
THERE'S ANOTHER 'STRANGERS, KEEP OUT!' BATUSI SIGN, TARZAN! I FEEL TROUBLE!

Мої симпатії, сотнику, Дикий Коте, могли б бути, як твої, з бонґами, які потребують більше землі, і проти батузів, які зберігають так багато предківської землі, що її більше не потребують ані з неї не користають.

Бонґи піднесли себе з свого давнього стану поневолення батузами важкою працею. Вони, як побачиш, дуже працьовитий нарід.

Але... батузи є нащадками одної з колишніх великих африканських культур, з дев'ятнадцятого сторіччя, і хоч як лінивими вони стали, не хочу дивитися, як їх будуть винищувати...

Ось другий знак батузів, Тарзане, — „Чужинці, стійте здалека!" Чую, що буде клопіт!